

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 สำรวจความคิดเห็นของครูในด้านสมรรถนะของผู้บริหารในการนิเทศภายใน และความคิดเห็นของผู้บริหารในด้านสมรรถนะของผู้บริหารในการนิเทศภายใน

ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์สาระ แนวคิด ทฤษฎี

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าบริบททางแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยดังกล่าว นำมาถ้อยแถลงให้ป็นองค์ความรู้ กำหนดเป็นกรอบความคิด สำหรับนำไปใช้ในการร่างต้นแบบของตัวรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ประกอบด้วย

1. การศึกษาสภาพสมรรถนะการนิเทศภายใน ได้แก่ ทักษะการบริหาร กระบวนการนิเทศ การสอนรวมชั้น
2. การบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ทักษะและกระบวนการบริหาร
3. การนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ กระบวนการนิเทศ
4. การเรียนการสอนปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตร การจัดกิจกรรมพัฒนาการ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

ในขั้นตอนนี้นำเอาผลที่ได้จากการศึกษาขั้นตอนที่ 1 ที่เป็นมโนทัศน์ (Concept) มากำหนดเป็นหัวข้อในการศึกษาสภาพสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น และสร้างแบบสอบถามสำหรับครูปฐมวัยประเมินผู้บริหาร และแบบประเมินตนเองสำหรับผู้บริหารประเมินตัวเอง เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการพัฒนา

สมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น โดยดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำเครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสอบถามความเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีลำดับขั้นในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 กำหนดประเด็นหลักในการสอบถามที่ได้จากกรอบแนวคิดทักษะการบริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านนวัตกรรม และกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ 5) การประเมินการนิเทศ โดยการระบุนายการข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น

1.2 จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อความคำถามแต่ละประเด็นตามองค์ประกอบ โดยแบบสอบถามจัดทำเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการจัดการสอนระดับปฐมวัยแบบรวมชั้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการ และความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการ และความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการ และความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการ และความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการ และ ความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ด้านต่างๆ แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุง

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item-Objective Congruence Index: IOC) และความเหมาะสมของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องในการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการคำถามมีความสอดคล้องกับ ประเด็นการวิจัย

0 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ารายการคำถามมีความสอดคล้องกับ ประเด็นการวิจัยหรือไม่

-1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็น การวิจัยการแปลผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการ ดังนี้

IOC ตั้งแต่ +0.50 ขึ้นไป แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารายการข้อนั้นสอดคล้อง กับประเด็นการวิจัย

IOC ต่ำกว่า +0.50 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารายการข้อนั้นไม่สอดคล้อง กับประเด็นการวิจัยผลการประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ค่าดัชนีความ สอดคล้อง

(IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 โดยรายการคำถามทุกรายการมีความสอดคล้อง ตามเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนั้นข้อคำถามอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่าเหมาะสมดีแล้ว

1.5 สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การศึกษาสภาพสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น จากครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ จำนวน 40 คน และผู้บริหารในโรงเรียน จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610)

1.6 รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยตั้งเกณฑ์ การประเมินดังต่อไปนี้

4.50-5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับรูปแบบที่กำหนดใน
ระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับรูปแบบที่กำหนดใน
ระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับรูปแบบที่กำหนดใน
ระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับรูปแบบที่กำหนดใน
ระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับรูปแบบที่กำหนดใน
ระดับน้อยที่สุด

2. จัดทำเครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำร่างรูปแบบการ
พัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอน
รวมชั้น ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ที่ได้จากกรอบแนวคิดทักษะการบริหาร
ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านมโนทัศน์ และกระบวนการ
นิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ 3)
การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ 5) การประเมินการนิเทศ
โดยการระบุนรายการข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น

2.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ รายการข้อคำถามสัมภาษณ์แต่ละประเด็น ตาม
องค์ประกอบโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านมโนทัศน์ และแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของนักวิชาการ
และนักการศึกษาที่ได้เสนอแนวคิดและทำการวิจัยไว้ คือ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อน
การดำเนินงานนิเทศ 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การประเมินผล
การนิเทศ

2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม
ด้านต่างๆ และนำมาแก้ไข ปรับปรุง

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน
เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item-Objective Congruence Index: IOC) และ
ความเหมาะสมของแบบสอบถามโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องในการประเมินตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย

0 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ารายการคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นการวิจัยหรือไม่

-1 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัย

การแปลผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการ ดังนี้

IOC ตั้งแต่ +0.50 ขึ้นไป แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารายการข้อนั้นสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย

IOC ต่ำกว่า +0.50 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารายการข้อนั้นไม่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัยผลการประเมินความสอดคล้องแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง

(IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 โดยรายการคำถามทุกรายการมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดนอกจากนั้นข้อคำถามอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่าเหมาะสมดีแล้ว

2.5 แก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและครอบคลุมตามเนื้อหาให้มากขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน

2.7 จัดกระทำ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล

3. จัดทำเครื่องมือชุดที่ 3 แบบประชุมกลุ่ม (Focus group) เพื่อใช้ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น โดยใช้หลักการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานการประเมินระบบของคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมินการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นประโยชน์ 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความเหมาะสม 4) ด้านความถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี รูปแบบการประเมิน ในการกำหนดกรอบประเด็นข้อคำถาม จากตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆ

3.2 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

3.3 สร้างแบบประเด็นการประชุมกลุ่มซึ่งเป็นแบบกำหนดหัวข้อการประชุม

3.4 นำร่างแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านต่างๆ และนำมาแก้ไข ปรับปรุง

3.5 นำแบบประเมินให้กลุ่มตัวอย่างประเมิน จากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน รวม 14 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุมทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อตัดสินรูปแบบพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

ในขั้นตอนนี้ นำเอาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ที่สังเคราะห์ได้จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาประยุกต์ใช้ในการร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ดังนี้

1. จำแนกเนื้อหาตามประเด็นสำคัญ เช่น ความหมาย ความสำคัญ กระบวนการ
2. จัดกลุ่มเนื้อหาที่วิเคราะห์เป็นหมวดหมู่และสรุปรวมเป็นรายการให้เหมาะสมตามลำดับความสำคัญ
3. สรุปสาระสำคัญไปใช้ในการร่างรูปแบบ
4. ดำเนินการร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการนำเอาร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้นไปตรวจสอบความเป็นไปได้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะที่ผู้วิจัยยกร่างขึ้นมา นั้น มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้หรือไม่อย่างไร โดยการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่า 10 ปี
 - 1.2 ครูปฐมวัยมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

- 1.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจง
- 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 คน
- 2.2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
จำนวน 7 คน
3. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ
4. ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม
5. สรุปผลการประเมินรูปแบบพร้อมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วม
ประชุมสนทนากลุ่ม

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 52 โรงเรียน โดยสำรวจข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2557

2. ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย คณาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประกอบด้วย

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ศึกษาสภาพสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น สำหรับครู 1 ชุด และผู้บริหาร 1 ชุด (แบบสอบถาม)

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

2.3 ผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์ เพื่อจัดเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์การจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ประเมินรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น (แบบประเมิน)

2.5 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มและประเมินรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น (ตอบแบบสอบถาม) คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 40 คน และผู้บริหารในโรงเรียน จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในผู้ร่วมสนทนากลุ่มและประเมินรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จากผู้บริหารโรงเรียน 7 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 7 คน รวม 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ประกอบด้วยรายละเอียดในการสร้างและดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

1. เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสอบถามความเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีลำดับขั้นในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 กำหนดประเด็นหลักในการสอบถามที่ได้จากกรอบแนวคิดทักษะการบริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) 3) ทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual Skill) และกระบวนการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ (Planning) 2) การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ (Informing) 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ (Doing) 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing) 5) การประเมินการนิเทศ (Evaluating) โดยการระบุนายการข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น

1.2 จัดทำร่างแบบสอบถามและรายการข้อคำถามแต่ละประเด็นตามองค์ประกอบโดยแบบสอบถามจัดทำเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการจัดการสอนระดับปฐมวัยแบบรวมชั้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการและความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการและความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการและความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการและความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหาร กระบวนการและความรู้ความสามารถในการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านต่างๆ แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุง

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item-Objective Congruence Index: IOC)

2. เครื่องมือชุดที่ 2 สร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาศมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ที่ได้จากกรอบแนวคิดทักษะการบริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) 3) ทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual Skill) และกระบวนการนิเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ (Planning) 2) การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ (Informing) 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ (Doing) 4) การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing) 5) การประเมินการนิเทศ (Evaluating) โดยการระบุนายการข้อมูลที่ต้องการของแต่ละประเด็น

2.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ รายการข้อคำถามสัมภาษณ์แต่ละประเด็น ตามองค์ประกอบโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านมโนทัศน์ และแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของนักวิชาการและนักการศึกษาที่ได้เสนอแนวคิดและทำการวิจัยไว้ คือ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อนการดำเนินงานนิเทศ 3) การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ 5) การประเมินผลการนิเทศ

2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านต่างๆ และนำมาแก้ไข ปรับปรุง

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item-Objective Congruence Index: IOC)

2.5 แก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและครอบคลุมตามเนื้อหาให้มากขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามหัวข้อประชากร ข้อ 1.2 โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน

3. เครื่องมือชุดที่ 3 แบบประชุมกลุ่ม (Focus group) เพื่อใช้ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น โดยใช้หลักการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานการประเมินระบบของคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมินการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ซึ่ง Stufflebeam; & Other ได้เสนอแนะไว้ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) 2) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) 3) ด้านความเหมาะสม (Propriety) 4) ด้านความถูกต้อง (Accuracy) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี รูปแบบการประเมิน ในการกำหนดกรอบประเด็นข้อคำถาม จากตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆ

3.2 กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

3.3 สร้างแบบประเด็นการประชุมกลุ่มซึ่งเป็นแบบกำหนดหัวข้อการประชุม

3.4 นำร่างแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านต่างๆ และนำมาแก้ไข ปรับปรุง

3.5 นำแบบประเมินให้กลุ่มตัวอย่างตามหัวข้อ 2.2 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุม ทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อตัดสินรูปแบบพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้วิจัยติดต่อ หน่วยงาน และเข้าพบผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่ออธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย โดยมอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้พิจารณาดำเนินการ และรับข้อมูลกลับตามเวลาที่กำหนดด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินการของกลุ่มตัวอย่างและผู้เชี่ยวชาญตามเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดกระทำและวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย
2. ศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูลแต่ละหมวดหมู่
3. หาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของข้อมูลเหล่านั้นเพื่อนำไปสู่การนำเสนอในลักษณะอย่างเป็นเหตุเป็นผล
4. นำข้อมูลที่ได้จากการมาวิเคราะห์เพื่อยืนยันเป็นข้อสรุปและการแปลผลด้วยด้วยเทคนิคต่างๆ
 - 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ
 - 4.2 ข้อมูลการศึกษาสภาพสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้นด้วยค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 4.3 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยแบบสอนรวมชั้น ด้วยค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์แล้วเขียนเรียบเรียงทัศนะของแต่ละคน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC)